

De nordiske biskoppers hyrdebrev om Året for det gudviede liv

Pave Frans udråbte den 21. november 2014 et år for det gudviede liv i Kirken. Det begyndte den 21. november 2014 og slutter den 2. februar 2016. Vi, de nordiske biskopper, ønsker at benytte denne anledning til at henvende os til vore brødre og søstre i vore bispedømmer og især dem, der på den ene eller anden måde interesserer sig for det gudviede liv i dets forskellige former, til at sige noget om det gudsviede livs plads og rolle i Den katolske Kirke. Men vi føler også et ansvar for at bringe det videre til vore katolske trosfæller da det desværre er et faktum, at tilstedeværelsen og forståelsen samt interessen for det gudviede liv synes faldende blandt katolikkerne: flere af vore ordener er ikke længere repræsenteret i vore lande eller står foran at skulle lukke deres kommuniteter fordi de mangler unge novicer. Men én ting er sikker: Det gudviede liv har altid en plads i Kirken. Men det trives kun hvor der findes en ægte tro. Derfor vil vi gerne indbyde alle til at reflektere over det gudviede livs rolle i Kirken.

Selv om det gudviede liv i dets nuværende form ikke går tilbage til Kirkens begyndelse og ikke er en del af Den hierarkiske Kirke, hører den urokkeligt sammen med Kirkens liv og hellighed (jf. *Lumen Gentium* nr. 44). Når vi bruger ordet ”kald” om kaldet til det gudviede liv betyder det, at Gud står bag kaldet til det gudviede liv. Det er derfor ikke noget Kirken har opfundet i historiens løb som svar på bestemte problemer.

Kirkeretten definerer det gudviede liv på følgende måde: ”*Det gudviede liv er gennem bekendelsen af de evangeliske råd en stabil livsform gennem hvilken den troende, ved at følge Kristus endnu tættere under Helligåndens vejledning, er helt dedikeret til Gud, der elskes mest af alt, som ved at være viet på en ny og særlig måde til Hans ære, til opbygning af Kirken og verdens frelse, må stræbe efter nådens fuldkommengørelse i Gudsrigets tjeneste og, ved at være gjort til et lysende tegn i Kirken, forkynnder den himmelske herlighed*” (CIC kanon 573 § 1).

Vi skylder vore ordensfællesskaber og alle gudviede personer en stor taknemmelighed for deres uvurderlige tjeneste i Kirken, også her iblandt os. Men vi ønsker allerede her at understrege, at de pastorale eller karitative tjenester – uanset hvor vigtige de end måtte være – ikke er kernen i det gudviede liv. Det er det gudviede liv i sig selv, dvs. det liv, der sætter Gud i centrum, som et spejlbillede af det evige liv. På trods af deres egen ufuldkommenhed bør gudviede personer i deres liv afspejle det nye liv i Kristus, der fuldt og helt levede i hengivenhed til sin himmelske Fader her på jorden. De gudviede bør som Kristi efterfølgere synliggøre det liv, som alle har modtaget i dåben.

Den hellige pave Johannes Paul II har i sit apostoliske brev *Orientale Lumen* af 2. maj 1995 givet os vigtige tanker om det gudviede liv, som vi kan lade os inspirere af.

Hvad vi forstår ved det gudviede liv har sine rødder i Mellemøsten. Denne livsform betragtes i den østlige tradition ikke som et særligt kald forbeholdt særligt udvalgte kristne, men snarere som et tegn alle døbte kan opsøge. På den måde bliver klostret et profetisk sted, hvor den sande tilbedelse af Gud finder sted og kærlighedsbuddet og idealet om den menneskelige eksistens virkeliggøres. Det monastiske liv har altid udgjort sjælen i Den østlige Kirke. I klostrene udfoldede det kristne liv sig i al sin skønhed, rigdom og frugtbarhed.

I den østlige tradition har klosterlivet bevaret sin enhed. I den vestlige verden er der opstået forskellige former for apostolisk liv og det har udviklet sig med større mangfoldighed. Fra eremitlivet opstod klosterfællesskabet. Senere har visse former for gudviede liv snart efterstræbt større strenghed eller inderlighed, snart ønsket at besvare særlige eller nye pastorale behov.

I sin beskrivelse af det monastiske livs væsen siger pave Johannes Paul II, at det er udspændt mellem to poler: Mellem Guds ord og eukaristien. Det monastiske liv udfolder sig i dette spændingsfelt, som fører til en stadig dybere erkendelse af Gud. Dermed menes ikke en intellektuel teologisk erkendelse, men en åndelig indsigt som mere og mere omdanner den gudviede person i Kristi billede. Herrens åbenbaring på bjerget Tabor er et billede på de kristnes forvandling. Denne ligedannelse med Kristus er endemålet for det monastiske liv. Den er baggrunden for at det monastiske liv er symbolet på det kristne liv og at klostrene er blevet åndelige centre for hele Kirken.

Siden det gudviede livs begyndelse er mænd og kvinder, som har følt sig kaldede til at leve efter de evangeliske råd, blevet viet til Herren for på en særlig måde at følge Kristus, som selv levede cølibatært og fattig (jf. Matt 8,20; Luk 9,58), og som ved sin lydighed indtil døden på et kors (jf. Fil 2,8) har forløst og helliggjort mennesket (jf. 2. Vatikan *Perfectæ Caritatis* nr. 1). I det gudviede liv foresætter de troende sig, bevæget dertil af Helligånden, nærmere at følge Kristus og overgive sig til den over alt elskede Gud og, mens de i Guds Riges tjeneste stræber efter kærlighedens fuldkommenhed, i Kirken at være tegn på og forkynde den kommende verdens herlighed (KKK 916).

Ud over det fællesskabsliv, som traditionelt forbindes med ordener og kongregationer, findes der også nye eller nyopdagede former for gudviet liv. Siden apostlenes tid har Herren kaldet kristne jomfruer til at binde sig til ham i en større hjertets, legemets og åndens frihed (jf. 1 Kor 7,34-36, KKK 922). Denne livsform oplever i dag en ny opblomstring og udgør ved siden af det traditionelle ordensliv en mulighed for at efterfølge Kristus tæt.

Der findes også andre former for fællesskab af apostolisk liv for mænd og kvinder, par og familier, som er tæt forbundet med Kristus og som vidner om ham på nye måder.

Vi kan også med stor glæde konstatere, at mange af vore protestantiske brødre og søstre atter viser forståelse og interesse for ordenslivet, og at der fx inden for Den protestantiske Kirke bliver grundlagt klostre.

Men vi må samtidig understrege, at alle troende er kaldet til hellighed sådan som Det 2. Vatikankoncil formulerede det i kapitel 5 af sin dogmatiske konstitution om Kirken. Paulus skriver i første brev til Thessalonikerne (4,3): *"For dette er Guds vilje, at I skal helliges"*. Apostlen Peter siger at vi er kaldede til at få del i *"guddommelig natur"* (2 Pet 1,4). Og Jesus siger i Bjergprædiken: *"Så vær da fuldkomne, som jeres himmelske fader er fuldkommen"* (Mat 5,48), og endelig må vi også huske på den nye befaling, som Kristus gav os i den nye pagt: *"Dette er mit bud, at I skal elske hinanden, ligesom jeg har elsket jer"* (Joh 15,12). Disse og mange andre lignende steder i Den hellige Skrift henvender sig til os alle, som i dåben er blevet Guds børn og har fået hans Søns Ånd i vore hjerter (jf. Gal 4,6).

Den åndelige fornyelse i Kirken kan kun ske når vi – inspireret af Helligånden – åbner os for denne sandhed. Også i denne sammenhæng må vi forstå det gudviede liv i Kirken. En fornyelse af det gudviede liv understøttes af en fornyelse af de døbtes tro, ligesom en fornyelse af det gudviede liv fornyr alles kald til hellighed.

På det overordnet plan betyder det både for ordensfolk, andre gudviede personer og alle døbte, at de i endnu højere grad må værdsætte Eukaristien, tilbedelsen af Det allerhelligste Sakramente, Den hellige Skrift, Kirkens liturgi og ikke mindst det nye kærlighedsbud. På den måde fornys Kirken og den bliver da i stand til at ny-evangelisere, hvilket den hellige pave Johannes Paul II beskrev som Kirkens vigtigste opgave.

Vi ønsker med dette hyrdebrev også at henvende os specifikt til jer brødre og søstre i det gudviede liv. I har dedikeret jeres liv til Kristus og Kirken. Dette kald er en stor nådegave for Kirken. Vi takker jer af hele hjertet for at I taget imod jeres kald og med et beredvilligt hjerte udlever det. Vi deler jeres bekymringer om den manglende tilgang af unge kandidater og spørgsmålet om jeres kommuniteters fremtid i lyset af aldrende medlemmer. Vi ved også at man i samfundet stiller spørgsmålstejn ved jeres livsform og til tider kritiserer det. Men netop i denne situation vil vi give jer pave Benedikt XVI's ord til opmuntring, idet han i en prædiken på Festen for Herrens fremstilling i Templet i 2013 sagde:

"Bekymr jer ikke om de dommedagsprofeter, der forkynder verdens ende eller tomheden i det gudviede liv i Kirken i dag: ifør jer hellere Jesu Kristus og tage lysets rustning på, sådan som den hellige Paulus formaner os (jf. Rom 13,11-14), så I må forblive vågne og være på vagt". Og vi vil bede jer: Vær opmærksomme på tidens tegn. I har ikke selv valgt jeres kald, men I har modtaget det af Gud: *"Det er ikke jer, der har udvalgt mig, men mig, der har udvalgt jer"* (Joh 15,15). Disse ord siger Jesus også til jer i dag.

I den nuværende situation ser vi en stor udfordring for Kirken, samfundet og ordenslivet, som navnlig angår jer: Vend altid tilbage til jeres første kærlighed. Kun i det inderlige forhold til Jesus Kristus finder I styrken og retningen af den vej I skal gå i dag – som pave Frans udtrykte det i sit apostoliske brev den 21. november 2014 om Året for det gudviede liv: *Jeg forventer, at I vækker verden, for kendetegnet ved det gudviede liv er profeti* (II,2). Fra Herren har profeten modtaget evnen til at se og

tyde samtidens tegn: Han er som en vagt, der våger om natten og véd hvornår morgenen kommer (jf. Es 21,11-12). Han kender Gud og han kender mennesket, sine brødre og søstre. Han er i stand til at skelne og anklager offentligt syndens onde og uretfærdighederne, idet han er fri og ikke rådfører sig med andre end Gud, og ikke har andet end Guds interesse for øje. Profeten stiller sig normalt på de fattiges og de forsvarsløses side, fordi han ved at Gud selv står på deres side.

Vi opfordrer alle gudviede personer til at leve deres mission med glæde og autencitet, så de må blive en kilde til inspiration og et eksempel til efterfølgelse.

Vi henvender os også især til de unge, rodfæstet i troen og aktive, som lever og forsvare denne tro med stor iver, idet de fortsat leder efter en måde hvorpå de kan vidne om deres tro på en konkret måde. Det falder i dag mange svært at skulle træffe beslutninger for hele livet, men vi opfordrer disse unge mennesker til i bøn at overveje det og søge råd og vejledning hos præster og gudviede personer.

Vi opfordrer alle præster til, at de i deres pastorale tjeneste lader sig inspirere af både de gudviede personer og alle de troende, og at de – i det omfang Helligånden giver dem nådegaver hertil – stiller sig til rådighed som åndelige vejledere. De vil sikkert erfare, at de da vil blive kontaktet af mange ikke-katolikker, som ønsker at vokse i troen.

Til sidst vil vi opfordre alle de troende til særligt at bede for nye kald. Da nye kald fortrinsvis opstår i miljøer af levende tro, kommer denne tro også til udtryk hvor man i tillid til Guds forsyn og godhed viser interesse og medansvar for Gudsrigets vækst. I sådanne miljøer af levende tro og bøn vil Gud fortsat frembringe kald til det gudviede liv.

Biskopperne i de nordiske lande

+Czeslaw Kozon, biskop af København
+Anders Arborelius OCD, biskop af Stockholm
+Bernt Eidsvig Can. Reg., biskop af Oslo, administrator af Trondheim
+Peter Bűrcher, biskop af Reykjavík
+Teemu Sippo SCJ, biskop af Helsingfors
+Berislav Grgic, biskopsprælat af Tromsø
+Gerhard Schwenzer SS.CC., biskop emeritus af Oslo

Givet den 26. oktober 2015